

STUDIJSKA KNJIZNICA
NOVO MESTO

Ms 8 št 2

Brestje

št. 2

maj 1953

glasilo novomeških
dijakov

Ms 8 pt 2

D 1951/688

S. Pevec:

Pomladna tolažba.

Dekle:

"Kukavica na drevesu
enkrat samkrat je zapela.
Srhl mi šel je po telesu,
ko sem spodaj leta štela."

Fant:

"Če ti enkrat vsako leto
kukavica bo zapela,
takik malo bo presneto,
da jih ne bi preživela!"

Nred

Pomladna idila.

Dekle za ograjo hodi,
tu pa tam cvetlice kaj popravi,
pride fant po poti, ki tod mimo vodi,
pred gredico se ustavi.

"Micka, kam boš dala rožico,
ki najlepše bo cvetela?"
"Jaz bom tebi jo pripela
Za klobuk, oj ljubček moj."

S. Pevec:

V mraku.

Ob Temenici se meglá
neslišno plazi kakor zver.
V dolino krađe se temá,
s temo se v polje seli mir.

Na gmajni s ptiči pesem spi.
Se čuk nocoj je čudno tih.
Le veter v listju šelesti,
mehak in topel kakor dih.

S. Pevec:

Želja .

Tovariš mi je marsikdo,
vendar nanj veže me samo
vez tanka kakor nit prediva.

Rad bi prijatelja imel,
da bi zaupati mu smel
vse, kar se v glavi, v srcu skriva

I Zoran:

V drevoredu.

Spet trava v drevoredu
je zdaj zazelenela
in ptica med kostanje
iz gnezda je zletela.

Stežice spet so bele
in veter šelesti,
kot tam nekdanj so stale,
stoje ob njih klopi.

Pogosto tja zahajam,
za kratko uro vsaj
in iz pomladne čaše
zeleni pijem maj.

A. Srebrnjak:

V počitnicah.

Kako so dolgi dnevi,
nemirne so noči,
kako pusto, samotno
doma se meni zdi.

Kako sem druga leta
dni prostih bil vesel-
tedaj še nisem ljubil
in nisem še trpel.

Za družbo se ne menim,
Le kaj bi v njej iskal?
O, ko bi tebe videl-
spet vse bilo bi prav!

S. Pevec:

Čakanje.

V polja dahnil je večer,
soncu voščil lahkonoč je.
Reka je zibala ločje,
žabe gnale so prepir...

"Dolgo, solgo se mudiš!
Kaj je, ljubica, s teboj,
da me samega nocoj
v hladu čakati pustiš?"

Sam v temi domov sem taval.
Vas pod hribom je sanjala,
krajina okrog je spala,
mesec je v oblake splaval.

I. Novak:

Iz moje vasi.

Osamljen oblak, ki po nebu polzi,
kot da bi čuval dehteče cvetlice,
ki veter poljublja jim nežne glavice,
ko mimo njih v daljo hiti,
se trudno na zemljo ozira.

Med čredo številno ubira
pot mesec si - ljubček noči
in mežikajega vabijo k sebi
zvezde, a on gleda, molči
in dalje potuje po nebu.

Povsod je že tiho, vas spi...
Na luži zbor žabji prepeva,
iz mojega okna odseva
luč. Ko pa še ta dogori,
bom v sobi prijetni sanjal še jaz.

S. Pevec:

O sreči.

Vsaj meni se sreča zdi ptica,
ki sede pred noge napot;
ko seže po njej mi desnica,
vzleti in se vsede drugod.

I Zoran:

Dekletova tožba.

Sonce, kam? Naj grem za tabo,
o, jaz, zavrženo dekle,
saj več ne rabi svet me, reve,
ne mara dragi več za me.

Tu tavam v srdu, v tugi
kot slepec, ki za dan ne ve,
kot mutec, ki skrivnosti skriva,
pa se mu glasi ne rode.

Nikjer doma, povsod sem tuja,
povsod nevljudno me sprejmo,
zato, o žena bela, moje grudi
čimprej prekrij s črno prstjo.

Edina želja v prsih skriva
se mi še, poljubiti njo
in leči k materi v gomilo,
kjer bele šmarnice cveto.

S. Pevec:

Spoznanje.

V oči sem pogledal življenju globoko,
se zdelo mi je, da nebóse visoko :
lagodno kobilice nosi vihar,
če ptici stre krila, kaj njemu to mar!

V oči sem pogledal življenju globoko,
se zdelo mi je da morje so široko:
ko plavajo varno na vodi smeti,
z valovi obupno se ladja bori.

Kar bij me, življenje, vendar za ves svet
jaz nočem kobilica biti, ne smet!

S. Pevec:

Nasvet.

Če piči te sršen
z imenom epigram,
ne boji huđ ko hren-
napak naj te bo sram!

S. Pevec:

Klopotec.

Na hruški visoki sedi,
ko veter potegne, grmi
na jate krilatih tatov,
ki radi bi sočnih sadov.

Čul daleč se glas bi krepak,
če ne bi stal tamkaj vodnjak,
kjer rade se ženske zberó,
da golega vās oberò.

Bo kmalu možila se ta
in oni katero ima?
Tu toliko so namlatili,
tam bodo pa večno prosili.

Kot mlini ob vodi veliki
ropočejo ženski jeziki.
Klopotec pač tu je odveč,
ker ženske opravijo več.

I Zoran:

Ob potoku.

Ob potoku, kjer vrbe šumijo,
spomini mladostni cveto,
kot zvezde na nebu žarijo
in mamijo motno oko.

Tam veter se s travo poigrava,
ko briše sledove steze.
Z njim ziblje se mračna dobrava,
mrmrajo studenca vode.

Lep se ta kraj mi zazdeva,
ko vračam s pomladjo se tja;-
pa tih in teman razodeva
nekdanje veselje srcá.

A. Srebrnjak:

Epigram.

Če kdo le z oslom me zamenja,
mu pač ne štejem tega v zlo,
ker vem, da v času bo življenja
nazval še njega kdo tako.

I Zoran:

Pomlad na vrtu.

V vrtu jablane cvetoče
kot pod snegom se mi zdijo.
ko posveti najje sonce,
v rosnih kapljicah ~~ble~~stijo.

Veter maje jim vršičke,
drobne trave valovijo.
Z jablan padajo cvetovi,
vmes pa ptički gostolijo.

./.

J.Škufca:

Na polhe.

V gozdu je bilo že kar temno. Oblačno nebo, ki je ves dan viselo nad drevesnimi krošujami, je še bolj potemnelo. Debele bukve in grčavi gabri so otresali listje, ki je suho šumelo pod nogami. Nekje je zaskovikala sova.

"Nič se ne boj, Tonček" K dor se ustraši vsakega šuma, je slab polhar," je stari oglar Janez govoril dečku, ko je ujek njegov plašen pogled.

"Saj me ni čisto nič strah, stric Janez!" je pribil Tonček. Da bi staremu polharju pokazal, kako je pogumen, je stekel naprej. Stric Janez je počasi krevsal za njim. Ko mu je pod nogami ~~xxxxxxx~~ zahreščal bukov žir, je vedel, da morajo biti v bližini polhi. V njem je zagorela divja strast, ki je lastna samo lovcem. Stric Janez je bil star lovec, čeprav je malce šepal.

Odkar ga je dekle, ki jo je poprosil za roko, odbilo, se je Janez zaril v temne kočevske gozdove, tam oglaril, nabiral gobe in lovil. Na prostorni jasi si je postavil kolibo, kjer je na otepu slame spal. V vas je prihajal poredko. Zato so pa tempogosteje zahajali k njemu vaški otroci, da jim je pravil o sebi in o gozdu. Vaših je katerega vzel s seboj na lov za polhi. Dečki so bili tega strašno veseli. Stric Janez jim je vedno pravil, da je ogrizeni žir najboljši znak, da so v bližini polhi.

To je vedel tudi Tonček. Medtem ko je z nogami drobil žir, so mu pogledi švigali po deblih navzgor. Na debeli bukvi je opazil duplino. Bila je precej visoka. Tonček je splezal do nje in segel z roko vanjo. Otipal je nekaj mehkega, toplega. "Polh!", mu je šlo skozi možgane. Roka je hlastnila po njem. V hipu ga je imel zunaj. Polh se mu je zvijal, toda Tonček ga je krepko držal.

./.

"Poglejte, stric Janez,, ga že imam!," je zakričal deček, ko je polhar prisopihal pod bukev.

"Zato se ti je tako mudilo,kaj? Saj pravim, otrok je uren kot veverica, starci pa smo počasni kot polži," je goedel stric Janez.

"Au!," je nenadoma zavpil otrok. Polh se je pognal po veji navzdol. Deček je z obema rokama krčevito zgrabil vejo, da bi se spustil za njim. V mraku in naglici ni opazil, da je veja suha. "Resk!", je napravilo in Tonček je padel na trde korenine.

Stari polhar je sprva mislil, da se bo fant kmalu pobral. Kolikokrat je sam padel z drevesa, ko je bil še otrok! Tonček je pridušeno stokal. Dvigniti se pa ni mogel. Ko se je starec sklonil nadenj, je videl, da mu iz rane na glavi teče kri in lepi goste črne lase. V srce starega samotarja se je selil strah...

Dva dni je Tonček ležal v vročici. Tekanje bolniških sester in njihovo šepetanje se mu je zdelo strašno tuje. Ko ga je obiskala mati se je prvokrat nasmehnil, odkar je bil v bolnici. Mati ga je s svojo toplo roko božala po licih.

"Mati, nikdar več ne bom šel na polhe," je obljubil. Mati ga je gledala dolgo in ljubeče.

S. Pevec:

Lado.

"Da moreš biti tako neroden," je deček karal mlajšega brata.

"Ko pa so tako spolzke," se je branil mlajši, ko mu je riba spet ušla.

Starejši si je še bolj zavihal hlače. Visoko je dvignil svojo dolgo nogo in jo nekoliko dalje previdno spustil na blatno dno. Potem se je sklonil, kakor da se pripravlja na naskok. Mahoma mu je roka ušla pod vodo.

"Lado, škatlo! Imam jo!," je kričal.

Lado mu je pomolil konservno škatlo. Brat je vanjo spustil rdečo ribo, s črnimi lisami na hrbtu. Kakor omamljena je padla na dno, potem pa se je pognala kvišku, da je Lado nehote z roko pokril škatlo.

"Saj jih imava dovolj," je rekel starejši.

"Pet," je povedal mlajši.

"Saj jih ni več veliko," je nadaljeval starejši. "Polovili so jih ali pa so šle same, kdo ve kam,"

"Marko, misliš, da morejo ribe od tod v Trboveljščico?," je vprašal Lado.

"Mislim, da ne," je negotovo rekel Marko.

Skobacala sta se na breg.

Pb progi, ki je tod mimo peljala v jamo, so se pripodili otroci s konservnimi škatlami.

"Greste po žabe?," jih je podražil Lado.

"Ne začenjaj prepira! Nas je preveč," je resno dejal dolgin, ki so mu otroci rekli Žerjav. Zavihal si je hlače in se spustil v Kotanjo. Nekaj časa je s svojimi dolgimi rokami klatil po vodi, potem pa se je naveličal in dejal: "Počakajmo, da se voda sčisti!"

Otroci so posedli v travo pod akacije.

Črpalka je kar naprej pila vodo. V kotanji so se tu pa tam pokazale lise mastnega blata.

"Kako neki so prišle sem tele ribe?," je vprašalo kuštravo dekletce.

"Naš oče pravi, da so hoteli tu napraviti ribnik...," je hitel pripovedovati suhljati deček.

"Tole spet ne bo res!," se je vmešal Žerjav. "Ti, Edo si vedno kaj izmisliš, potem je pa oče kriv, če ni res. Tule so med vojno kopali premog, pa je vse skupaj zalila talna voda. Od kot so prišle tele ribe, pa nihče prav ne ve."

Važno je pogledal otroke, kakor bi v naprej, da ne bodo imeli nič proti. Nihče mu ni ugovarjal. Verjetno zato, ker nihče ne vedel kaj natančnejšega.

Črpalka je nenadoma utihnila. Otrokom se je zdelo, da se je ustavila ura, tako so se navadili monotonega ropotanja.

Spodaj v kotanji so še bile ponekod mlake, ne večje od cestnih. V eni se je premetavala majhna, rdeča riba.

Žerjav je hotel ponjo, pa ga je Marko potegnil nazaj: "Si ob pamet? Čeprav imaš dolge noge, do tiste mlake ne prideš. Saj vidiš, da je skoraj v sredi. Tam je blato globoko."

"Morda res," je pomislil dolgin in si premislil. Dečki so si mislili: "Če si Žerjav ne upa, potem je res nevarno." Lado pa si je mislil: "Če bom previden, bom morda rešil ribico gotove smrti. Lepa je in še majhna. Težko ji bo poginiti."

Otroci so zakričali od strahu, ko se je spustil v kotanjo. Marko ga je klical nazaj. Lado ni slišal. Potem mu je grozil, da mu bo vrgel kamen, če se takoj ne vrne. Vse ni nič pomagalo. Lado je previdno breždel dalje. Kadar je s težavo izvlekel nogo iz blata, je gluho cmoknilo. Deček ni opazil, da se mu je vsakokrat globlje vdrlo. Videl je samo mlako in ribo, ki se je premetavala v njej. "Samo, da ne bom prišel prepozno," je pomislil. Stopil je naprej, ne da bi pogledal kam. Noga takrat ni in ni našla opore. Zato ga je požiralo...

Otroci so zagnali vik in krik. Rudarji, ki so čakali pred jamo, so sprva mislili, da gre le za otroški pretep. Ko pa so v plohi prestrašenih glasov ujeli besede "Utopil se bo!", so stekli h kotanji. Mlad rudar v visokih gumijastih škornjih je planil v kotanjo. Niti pet korakov ni napravil, pa je prišel do dečka, ki se je vdrl skoraj do vratu. Na rokah ga je prinesel ven.

"Hudiča, naš!", je kriknil Vozel, ko je rudar položil dečka na travo.

"Vode! Vode!", je prosil otrok. V roki je držal ribo, ki se je slabotno zvijala.

Marko je uganil, kaj misli brat. Stekel je po škatlo z ribami. Lado je vanjo spustil svojo rdečo ribo in se nehote nasmehnil, ko je zaplavala.

"Rešena je", je dahnil.

"Fant ima srce!", je dejal star rudar. "Pa bi skoraj utonil. Komu neki je napoti ta luža?"

"Da bi te strela, Rade! Saj smo vendar na sestanku sklenili, da se osuši. Menda veš, da ni kje nakladati jamskega lesa?" ga je nekdo zavrnil.

Oglasila se je rudniška sirena. Dve. Rudarji so odšli proti jami.

"Ne delajte neumnosti!", je dejal Vozelj otrokom. "Lado, ti pojdi domov, saj vidiš, kakšen si!" Govoril je robato, kakor običajno govore rudarji. Vendar ni bilo v njegovem glasu nič očitajočega. Morda zato, ker je vedel, da bi sam prav tako storil. Krenil je tja, kjer je nad vhomom v jamo pod dvema navzkriž položenima kladivoma pisalo: T A L N I R O V.